

השיעור הגדול בעולם שנת הלימודים תשע"ח

מערך שיעורים
לכיתות ז'-ט'

THE GLOBAL GOALS
For Sustainable Development

תוכן עניינים

עמוד	נושא
3-4	מבוא – יעדי האו"ם
5	מערך השיעורים
6-11	שיעור 1 – הגנה על ילדים חסרי ישע
12-16	שיעור 2 – הזכות להשתתפות בתהליכי קבלת החלטות
17-18	סיכום והכנת תוצרים
19	חומרי ועיון למידה נוספים
20	נספח 1 – טבלת ממשקים בין יעד האו"ם, יעדי משרד החינוך – מתנ"ה, והאמנה הבינלאומית לזכויות הילד/ה
21	נספח 2 – נוסח מלא של יעד 16
22	נספח 3 – טופס אישור פרסום תוצרים

מבוא למורה

מה הם היעדים הבינלאומיים של האו"ם

היעדים הבינלאומיים הם סדרה של 17 יעדים שהאו"ם החליט כי חשוב שכל בני האדם יעבדו ויפעלו להשיג אותם יחד באמצעות מערכת החינוך - עד שנת 2030.

כל פעילות להשגת היעדים האלה תביא למימוש של שלושה נושאים מהותיים וחשובים עבור כל בני האדם, עבור כולנו – נוכל לנסות לסיים מצבים בהם אנשים חיים בעוני ומצוקה קיצוניים, נוכל להפחית חוסר שוויון בין בני אדם, נוכל להגן על כדור הארץ. אם נצליח לפעול למען שלושת הדברים האלה נתקדם לעבר עולם טוב יותר עבור כל בני האדם למבוגרים, לצעירים ובמיוחד לילדים המתחנכים איתנו.

מהו השיעור הגדול בעולם?

השיעור הגדול בעולם פותח במטרה להציג בפני ילדים ונוער בכל העולם את יעדי ההתפתחות שהאו"ם הציב לעצמו לשנת 2030.

מתי מתקיים מערך הלמידה?

מערך הלמידה במסגרת "השיעור הגדול בעולם" מתקיים בין התאריכים

25.9.2017 – 14.9.2017

בשנת תשע"ח נתמקד בשיעור הגדול בישראל ביעד 16.

מטרות יעד זה יופיעו בהמשך בהלימה לאמנות שמדינת ישראל התחייבה לקיימן. משרד החינוך יעביר למינהלת התוכנית באו"ם ולוועדת זכויות הילד באו"ם דיווח על היקף המשתתפים בשיעור הגדול במערכת החינוך בישראל, ודוגמאות מתוך העשייה בבתי הספר.

” יעד 16 – גישה שווה לצדק, למידע ולאחריות אזרחית

מטרות:

1. וידוא כי לכולם יש גישה שווה לצדק במדינה שלהם או ברמה הבינלאומית.
2. וידוא כי הממשלות מתייעצות עם התושבים, ומקבלות החלטות תוך התחשבות בילדים ומבוגרים. לדוגמה: יש להתייעץ בילדים ואנשים צעירים לפני חתימה על חוקים המשפיעים עליהם ונוגעים להם.
3. סיום אלימות בעולם.
4. ביטול התעללות וניצול כנגד ילדים.

(לנוסח מלא של יעד 16 ראו נספח 2 – עמוד 21)

דברי הסבר בשפות שונות

להרחבה בשפה העברית:

<http://edu.gov.il/special/TheWorldsLargestLesson/international-project/Pages/un.aspx>

דברי הסבר בערבית לשיעור הגדול בעולם

<https://vimeo.com/175801219>

דברי הסבר באנגלית לשיעור הגדול בעולם

<https://vimeo.com/144354623>

<https://vimeo.com/178872222>

להרחבה בשפה האנגלית:

<https://sustainabledevelopment.un.org/?menu=1300>

מערך השיעורים לכיתות ז'-ט'

זמן : כ- 2-4 שיעורים

מבנה הפעילות:

שיעור	דרכי הוראה למידה	פירוט
שיעור 1	חקר מקרים, משימות חקר	הגנה על ילדים חסרי ישע
שיעור 2	חקר מקרים, מסע פרסום, סרטונים	הזכות להשתתפות בתהליכי קבלת החלטות
סיכום והכנת תוצרים	הכנת קליפ, סלוגן, כרזה, ספרון, תוצר דיגיטלי	משימת סיכום, הנחיות להעברת תוצרים, דוגמאות לתוצרים

מהלך הפעילות:

הסבר על היעדים ועל הפעילות

למורה – בתחילת הפעילות יש להסביר לתלמידים מה הם יעדי האו"ם ומהי יוזמת "השיעור הגדול בעולם". חומר רקע מצורף בעמודים 3-7 לעיל.

שיעור 1 – הגנה על ילדים חסרי ישע

בשיעור הזה נתמקד באחת ממטרות יעד 16 של האו"ם - ביטול התעללות, ניצול, סחר וכל צורות האלימות והעינויים כנגד ילדים. השיעור יעסוק בזכויות של ילדים חסרי ישע במצבים של אלימות. השיעור לקוח מתוך החוברת "בשבילי הזכויות - אחריות אזרחית" באתר זכויות התלמיד. קישור לאתר ולחוברת מופיע בהמשך.

רקע

זכותם של ילדים להגנה מפני ניצול, עינויים או ענישה אכזרית מעוגנת בשניים מסעיפי האמנה הבינלאומית של האו"ם בדבר זכויות הילד. זכות זו מממשת עקרונות מרכזיים באמנה – שוויון, טובת הילד, חיי הישרדות והתפתחות. לזכות זו חשיבות רבה מאחר והיא נותנת מענה לחוסר הישע של ילדים הנובע מגילם הצעיר ומפגיעותם הפיזית והחברתית. לילדים כקבוצה חברתית אין משאבים, עמדות כוח או ייצוג פוליטי שיאפשרו להם לתת מענה לפגיעות אפשריות בהם כיחידים וכקבוצה. על המדינה מוטלת האחריות להגן עליהם מפני סוגי פגיעה שונים במרחבי החיים השונים – בבית, בבית הספר, בקהילה ובמרחבים ציבוריים נוספים, ואכן בחוק^[1] קיימת הגדרה למושג 'קטין נזקק': "קטין שנשקפת סכנה נפשית או גופנית לשלומו, והוא זקוק לטיפול, הגנה או השגחה."

[1] חוק הנוער טיפול והשגחה תש"ך - 1960.

הקניית כלים להתמודדות עם מצבים אלה, העלאת המודעות לגורמים אליהם ניתן לפנות במצבים אלה וביסוסו של שיח משמעותי בין מבוגרים לצעירים יובילו לצמצום מצבי פגיעה אפשריים ויקדמו תרבות של ביטחון וכבוד בין השותפים לקהילת בית הספר. יחידה זו מציעה דיון בהיבטים שונים של התמודדות עם מצבי ניצול ופגיעה, בירור האחריות המוטלת על מבוגרים ועל צעירים בהתמודדות עם מצבים אלה, מתן דגש על עקרון הדיווח המוטל על כולנו והכלים האזרחיים העומדים לרשותנו לטיפול בנושא במרחב הציבורי.

סעיף 36:

"המדינות החברות יגנו על הילד מפני כל צורה אחרת של ניצול המהווה פגיעה בתחום מתחומי רווחת הילד."

סעיף 37:

"המדינות החברות יבטיחו כי:

1. ילד לא יועמד בפני עינויים או בפני טיפול או עונש אחרים אכזריים, בלתי אנושיים או משפילים. לא יוטל עונש מוות, אף לא מאסר עולם בלא אפשרות שחרור עבור עבירות שנעברו ע"י אנשים שטרם מלאו להם שמונה עשרה שנים;
2. לא ישלל החופש מילד שלא כדין או באופן שרירותי. מעצרו, חבישתו או מאסרו של ילד יהיו בהתאם לחוק וישמשו רק כאמצעי אחרון ולפרק זמן מתאים הקצר ביותר;
3. ילד שהחופש נשלל ממנו ינהגו בו באנושיות ותוך כיבוד אישיותו כבן אדם ובאופן המתחשב בצרכיהם של בני גילו. במיוחד, ילד שהחופש נשלל ממנו יופרד מן המבוגרים, אלא אם כן מצריכה טובת הילד שלא לעשות כן, ותינתן לו הזכות לשמור על קשר עם משפחתו על ידי התכתבות וביקורים, למעט בנסיבות חריגות;
4. לילד שהחופש נשלל ממנו תהיה הזכות לגישה מהירה לעזרה משפטית או לעזרה מתאימה אחרת. כן תעמוד לו הזכות לערער על חוקיות שלילת חופשו בפני בית משפט או רשות מוסמכת אחרת, עצמאית וחסרת משוא-פנים, ולקבלת החלטה מהירה בהליך כאמור."

מטרות

1. למידת הזכות להגנה מפני ניצול או פגיעה.
2. הכרה באחריותם של מבוגרים ושל ילדים ובני נוער להגנה ולשמירה על יישום זכות זו.
3. הדגשת חשיבות (עקרון) חובת הדיווח במקרה הצורך.
4. ביסוס היבטים יישומיים למעורבות ולנקיטת פעולה במעגלי החיים השונים של בני הנוער.

סיפור המקרה/הבקשה כפי שפורסמה ברשת החברתית:

שלום לכולם, שמי ירון ואני מדריך את השכבה הבוגרת בתנועת הצופים בשבט "יערים". אני מכין פעולה קהילתית בנושא עזרה לזולת ומעורבות חברתית, ואני זקוק לעזרתכם בני נוער על מנת שאוכל לדעת מה אתם יודעים על המושג הגנה על חסר ישע.

שאלות לדיון

1. חסר ישע הוא כל מי שמחמת גילו, מחלתו או מוגבלותו הגופנית או הנפשית ליקויו השכלי או מכל סיבה אחר, אינו יכול לדאוג לצורכי מחייתו, לבריאותו או לשלומו. האם אתם מכירים בסביבה הקרובה שלכם מישהו שעונה על ההגדרה חסר ישע?
2. האם ילדים הם חסרי ישע? מדוע?
3. כאשר אתם רואים ילדים הסובלים מהצקות/התעללויות של אחרים או יודעים עליה, מה עליכם לעשות? ספרו על מקרים שבהם נקטתם בפעולה כלשהי.
4. של מי האחריות לסייע לילד במצבי מצוקה – מדינה, משפחה, מורים, חברים, אישית?
5. כיצד בא הדבר לידי ביטוי?
6. באיזו מידה השיח הכיתתי מאפשר לכם ללמוד על דרכים ליישום אמנת זכויות הילד?
7. אילו נושאים נוספים למדתם אודות זכויות מיוחדות שיש לילדים המובחנות מזכויות של בוגרים?

משפיע --- מושפע

ילדים נחשבים חסרי ישע מפאת גילם. חלקם אף מוגדרים כנזקקים כי נשקפת סכנה לחייהם, לשלומם, או שהם זקוקים לטיפול או להשגחה. המבוגרים האחראים על גידולם מקבלים עבורם החלטות עבור ושולטים בהיבטים רבים של חייהם. ילדים שחשים מנוצלים או פגועים יכולים וצריכים לפנות לעזרה. לעיתים הם יכולים ליזום ולפעול ולעיתים אינם יודעים שביכולתם להשפיע על מצבם. אנו חייבים לסייע להם ולהשפיע על חייהם על ידי גילוי ערנות ודיווח על מצוקתם לגורמים המתאימים.

לקט תגובות מהרשת החברתית

רנה 11: 50 21/5/10 :

אני יודעת מקריאה בעיתונים כי בארץ ובעולם מתגלים מקרים רבים של הזנחה או של התעללות בילדים. פעם אחת ראיתי ילדים בבית הספר מציקים לילד מכיתה נמוכה יותר בהפסקה, אבל אני לא חושבת שלזו הכוונה כאשר מדברים על הגנה על חסרי ישע.

רון 12: 00 21/5/10 :

אני חושב שאנחנו כילדים לא יכולים להשפיע בכלל על המתרחש, ולכן מוטב שלא נתערב בנעשה ונתעלם.

שאולי אבא של עינב 12: 15 22/05/10 :

חשוב שתדעו כי על פי חוק העונשין, לכל אדם יש חובת דיווח על התעללות בקטינים, בכל מקרה שיש יסוד סביר להניח שנעברה עבירה בקטין על-ידי האחראי עליו. על פי החוק, לא נדרשת ידיעה וודאית והסעיף מדבר על התעללות, הזנחה או תקיפה שגרמה חבלה. החוק אף קובע עונש מאסר בן 3 חודשים למי שלא עושה כך.
כלומר החובה לדווח היא חובה מוסרית וחובה אזרחית כאחת!

צפו בסרטון הבא –

https://www.youtube.com/watch?time_continue=2&v=A4dIi43UsIQ

מה ניתן ללמוד ממנו על פגיעה בילדים וחסרי ישע?

הצעה א' למשימת חקר כיתתית/אישית

בקרר באתרי אינטרנט מהארץ ומהעולם, וענו על השאלות הבאות:

1. מה נחשב כניצול ילדים?
2. בחרו דוגמה אחת מהארץ או מהעולם על ניצול ילדים וספרו את סיפורו של הילד: כיצד הוא מנוצל? על ידי מי? כיצד הוא מרגיש? באיזו מדינה הוא חי? וכו'.
3. כיצד ניתן להגן ילדים מניצול? מה תפקידם של החוקים?
4. ציינו חוק הבא להגן על ילדים במצבי מצוקה אלו.
5. ציינו את הסעיף באמנת זכויות הילד המגן על ילד/ה במצב דומה.
6. כתבו מכתב לבעל תפקיד במדינה שיכול לסייע במצבו/ה של הילד/ה ולשנות אותו.

קטעי קריאה להרחבה:

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Yam/zchoyutnoar>

<http://www.unicef.org.il/he/index.aspx>

הצעה ב' למשימת חקר כיתתית/אישית

קראו את הקטע הבא וענו על השאלות הבאות:

על פי חוק העונשין, על כל אדם מוטלת החובה לדווח על התעללות בקטינים בכל מקרה שיש יסוד סביר להניח שנעברה עבירה בקטין על-ידי האחראי עליו. על פי החוק, לא נדרשת ידיעה ודאית והסעיף מדבר על התעללות, הזנחה או תקיפה שגרמה חבלה. החוק אף קובע עונש מאסר בן 3 חודשים למי שלא עושה כך.

(על פי חוק חסר ישע, תת-פרק י' (סימן ו'1) של חוק העונשין סימן ו'1: פגיעה בקטינים ובחסרי ישע (תיקון: תש"ן))

1. חוו דעתכם: האם אתם חייבים לדווח לגורם כלשהו במקרים הבאים ולמי?

- א. שמעתם את הילד של השכן בוכה.
- ב. תם רואים ילד שמחפש בפחי הזבל של השכונה.
- ג. חבר לכיתה קיבל עונש פיזי מהוריו מכיוון שלא הכין שיעורים.
- ד. ראיתם סרטון ביו-טיוב שבו צוחקים על ילדה מהכיתה שלכם.
- ה. חבר לכיתה התחיל להגיע לבית הספר באופן מרושל.

2. בחנו את הרשימה ובדקו :

א. האם הם כלולים ברשימת בעלי התפקידים המחנכים או המייעצים בקהילה הקרובה, כמו: הורים, יועצת בית הספר, מורים, מדריכים.

ב. האם הם כלולים ברשימה גורמי תמיכה ו/או אנשים/ארגונים המאפשרים שמירה על אנונימיות.

ג. הם כלולים ברשימה אמצעים שונים לתקשורת ולהעברת מידע כטלפון, מכתב, מייל וכו'.

3. הוסיפו דוגמאות נוספות.

4. הציעו פעולות שיש לעשות בבית הספר שמטרתן להגביר את המודעות לנושא הדיווח ולאחריות של כל אחד מאיתנו.

לסיכום צפו בסרטונים הבאים, ושוחחו על המסרים שהם מעבירים ועל הקשר בין מסרים אלו לנושאים בהם דנתם בשיעור –

https://www.youtube.com/watch?time_continue=18&v=H-42qtm7JBE

<https://www.youtube.com/watch?v=stewTtvGoOs>

שיעור 2 – הזכות להשתתפות בתהליכי קבלת החלטות

אחת ממטרות יעד 16 היא "ווידוא כי הממשלות מתייעצות עם התושבים, ומקבלות החלטות תוך התחשבות בילדים ומבוגרים. לדוגמה: יש להתייעץ בילדים ואנשים צעירים לפני חתימה על חוקים המשפיעים עליהם ונוגעים להם".

באמנה הבינלאומית לזכויות הילד/ה עקרון ההשתתפות בא לידי ביטוי בסעיפים 12 ו-13 המגדירים את זכותם של ילדים לביטוי עצמי והשתתפות בתהליכי קבלת החלטות בנושאים הנוגעים להם. בשיעור שלפניכם תעסקו בזכות להשתתפות

רקע

עקרון ההשתתפות הוא אחד העקרונות עליהם מושתתת אמנת זכויות הילד. עיקרון זה בא לידי ביטוי בסעיף המתייחס לזכותו של הילד להביע את דעותיו ואת עמדותיו בנושאים הקשורים לחייו. האפשרות להשתתף בפעולות ובתהליכי קבלת החלטות במרחבי החיים השונים שלהם מהווה מסר חינוכי וערכי רב עוצמה עבורם. היא מחנכת לכבוד הדדי, להקשבה מכבדת לזולת, לבניית דרכים ראויות להבעת דעות ועמדות, ולשותפות משמעותית בתהליכי קבלת החלטות.

על המבוגרים מוטלת האחריות והמחויבות לחנך את הילדים להביע את דעותיהם בנושאים שונים מתוך מקום של ידע, אחריות, הפעלת שיקול דעת והתייחסות מכבדת לאחרים שסביבם. מיומנויות אלה תחזקנה את הילד ותאפשרנה לו לפתח את זהותו האישית והאזרחית במרחבי החיים השונים. במקביל, על המבוגרים להקשיב לדעותיהם של ילדים, לכבד אותן ולהתחשב בהן בתהליכי חשיבה וקבלת החלטות בנושאים הנוגעים להם בתחומים כמו: ענייני משפחה, פלילים, בריאות, תרבות וחברה.

לבית הספר תפקיד חשוב בחינוך ילדים לאזרחות משתתפת ואחריות. גופים כמו מועצת תלמידים או ועדות תוכן, תהליכים ואירועים כמו: בניית תקנונים ואמנות בית ספריות, קיום של טקסים ואירועים, תהליכים קובעי גורל לילדים בבחירת מגמות לימוד אפשריות, בעת ברור והליך משמעותי, התמודדות עם סוגיות בין אישיות וחברתיות הם רק חלק מהמרחבים בהם ילדים לוקחים חלק פעיל.

סעיפי האמנה הבינלאומית לזכויות הילד/ה

סעיף 12:

"מדינות חברות יבטיחו לילד המסוגל לחוות דעה משלו את הזכות להביע דעה כזו בחופשיות בכל עניין הנוגע לו, תוך מתן משקל ראוי לדעותיו, בהתאם לגילו ולמידת בגרותו של הילד. למטרה זו תינתן לילד הזדמנות להישמע בכל הליך שיפוטי או מנהלי הנוגע לו במישרין או בעקיפין, באמצעות נציג או גוף מתאים, בצורה המתאימה לסדרי הדין שבדין הלאומי."

סעיף 13:

"לילד תהא הזכות לחופש ביטוי; זכות זו תכלול חופש לחפש, לקבל ולמסור מידע ורעיונות מכל סוג שהוא בעל-פה, בכתב או בדפוס, בצורת אמנות או בכל אמצעי אחר, לפי בחירת הילד וללא התחשבות בגבולות. הפעלת זכות זו יכול שתהיה כפופה להגבלות מסוימות, ובלבד שאלו יהיו כאלה הקבועות בחוק, והדרושות כדי לשמור על זכויות של אחרים או על שמים הטוב; כדי לשמור על בטחון לאומי, סדר ציבורי (תקנת הציבור), בריאות הציבור או המוסר."

מטרות

1. לימוד ובירור האפשרויות למימוש הזכות של ילדים ובני נוער להשתתפות בתהליכי קבלת החלטות ומצבי חיים שונים.
2. הכרה בזכות לקחת חלק בקבלת החלטות.
3. הדגשת אחריותם של ילדים ובני נוער להגנה ולשמירה על מימוש זכויות אלו.
4. פיתוח מעגלי השפעה בקבלת החלטות והגבולות של הזכות להשתתפות.

סיפור המקרה/הבקשה כפי שפורסמה ברשת החברתית:

קוראים לי יובל ואני תלמיד כיתה ה' בבית הספר "מצדה". אני שותף בוועדה שעוסקת ביוזמות בית ספריות. בוועדה חברים מורים, הורים ותלמידים אשר ביחד מתכננים יוזמות למען ציבור התלמידים. זו הפעם הראשונה שבה אני אמור להיות שותף בקבלת החלטות שמשפיעות וזו תחושה נפלאה. האם מישהו מכם השתתף פעם בוועדה כזו ויכול להמליץ לי כיצד לנהוג?

שאלות לדיון

1. באילו נושאים אתם מקבלים החלטות בעבור עצמכם בבית או בבית הספר? באילו נושאים יש לכם זכות לקבל החלטות גם עבור אחרים?
2. באילו נושאים אתם מרגישים משפיעים בבית או בבית הספר? באילו הייתם רוצים להשפיע יותר?
3. באילו החלטות חשוב לדעתכם שתלמידים ישתתפו בבית הספר? בבית?
4. האם לגיל של הילד/ה יש חשיבות לגבי מידת ההשתתפות שלו בקבלת החלטות? אם כן, נסו להגדיר מה הקשר שבין גיל ומידת ההשתתפות של ילדים?

קונפליקטים ומידע

1. ספרו על מקרה שקרה לכם ובו בגלל שלא היה לכם מידע על המצב או על ילדים אחרים זה הוביל למריבה ולחוסר הבנה.
2. האם נקראתם לבירור משמעותי בבית הספר בו הייתה לכם זכות להסביר את האירוע מנקודת מבטכם? נסו לתאר את הרגשתכם ואת מחשבותיכם לאחר שהסברתם את עמדתם ולאחר שהמורה/המנהל התייחס לדבריכם.

מידע והזכות להשתתפות

1. מה הקשר בין הזכות להשתתפות של בני אדם לבין הצורך שלהם במידע ובהדרכה?
2. האם אפשר להשתתף בפעילות או בקבלת החלטות בצורה אחראית בלי לדעת את כל המידע? נמקו את תשובתכם.

משפיע --- מושפע

הזכות להשתתפות היא אחת מארבעת העקרונות של האמנה בדבר זכויות הילד. זכות זו מצריכה מודעות רחבה למשמעות כבוד האדם של הילד.
אחריותו של הילד להשמיע את דבריו ולהשתתף בצורה שאינה פוגעת בזכויות אחרים.
זכותנו להשתתף בהחלטות אודותינו ובאחריותנו לעשות זאת בצורה ראויה.

לקט תגובות מהרשת החברתית:

דנה, 22/06/10 16:08:

אני חושבת שמועצת התלמידים בבית הספר היא דוגמה לדרך שבה אנו, ילדים, מקיימים שיחה פתוחה בינינו לבין עצמנו ובינינו לבין צוות בית הספר. זכותנו להיות שותפים בבחירות מועצת התלמידים, זכותנו לבחור ולהיבחר תוך שמירה על כבוד המתחרים והמעמד וזכותנו לדעת מה מחליטה מועצת התלמידים, גם אם איננו חלק ממנה.

רועי, 22/06/10 16:18:

אני רוצה לספר לכם על מקרה שקרה בטיול השנתי שבו הרגשתי שבאמת מקשיבים לי. במהלך הטיול נפגשנו עם קבוצה אחרת מבית ספר מצפון הארץ. אחר הצהריים נפגשנו שוב על הדשא והתווכחנו על נושא כלשהו. הוויכוח התלהט עד לאלימות פיזית. המחנכת שלי הפסיקה את האירוע וקראה לי לשיחה. אחרי השיחה איתי היא קראה לעוד תלמיד אחד ואחר כך ישבנו איתה כולנו לשיחה שהייתה מעניינת מאוד והבנו את האירוע אחרת. לדעתי השיחה האישית לפני השיחה עם כל הכיתה עזרה לי להבין לא רק היכן שגינו ולמה אלא איפה צדקנו, אך היינו צריכים להגיב אחרת. המורה הבינה, אנחנו הבנו, והטיול נמשך.

איתי 22/06/10 18:00:

אני מרגיש כי במקרים רבים לא מקשיבים לי או שמתייחסים אל דעותיי בחוסר הערכה, די בצדק כי אין לי את כל המידע הדרוש ואין לי את היכולת לקבל החלטות נכונות.

מסע פרסום - הזכות להשתתפות

עליכם ליצור מסע פרסום על מנת לשכנע את בני הנוער בחשיבות נושא ההשתתפות בקבלת החלטות בכלל ובבית הספר בפרט כחלק ממטרות יעד 16 של האו"ם.

לפניכם מספר הצעות ושאלות שיסייעו לכם לרכז את המידע הרלוונטי לצורך יצירת מסע הפרסום:

	הגדירו את הזכות להשתתפות.
	בחרו תחום אחד החשוב להם להשתתף בו.
	מה יהיו הטיעונים בעד ההשתתפות שלכם?
	מהם הטיעונים נגד?
	מה חשיבותה של זכות זו לילדים ולבני נוער?
	מה יקרה אם ילדים ובני נוער לא ינצלו זכות זו?
	מהם גבולות הזכות להשתתפות? כיצד אנו יכולים להימנע מפגיעה באחר? האם הזכות הזאת מתאימה לכל גיל? לכל נושא? הגדירו את גבולות הזכות.

סיכום

1. צפו בסרטון הבא. הסרטון הופק במסגרת המיזם "אנשים קטנים גדולים" –

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Zchuyot/LomdimZchuyot/Sratim/ZchutBituyAtzmi.htm>

2. כיצד באים לידי ביטוי הנושאים עליהם שוחחתם בפעילות, בסרט? הסבירו ופרטו בהתייחס לסוגיות השונות של הזכות להשתתפות, הזכות לביטוי עצמי, הבעת עמדה בתהליכי קבלת החלטות ועוד.

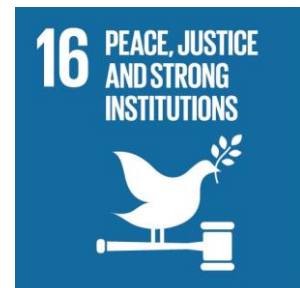
סיכום והכנת תוצרים

1. כל תלמיד/ה יתבקשו לכתוב מסקנה או תובנה אחת מרכזית מהפעילות במסגרת השיעור הגדול.
2. התלמידים יכינו תוצר מסכם לפעילות שמטרתו להעלות מודעות בארץ ו/או בעולם לאחד הנושאים המוגדרים ביעד 16. תוצרים אפשריים -
 - א. סלוגן תמציתי מעוצב (דוגמה בנספח 4)
 - ב. כרזה המשקפת מסקנות או תובנות מרכזיות
 - ג. ספר דיגיטלי הכולל תובנות, מסקנות, אמירות, תמונות וסרטונים
 - ד. קליפ קצר. לצורך הכנת הקליפ יש להקפיד לא לצלם פניהם של ילדים ובני נוער. ניתן להכין קליפ כרטיסיות כדוגמה המצורפת או קליפ בסגנון TED <https://www.youtube.com/watch?v=brQuDbVdUiI>
 - ה. הכנת משחק קהוט בנושאים ובזכויות שעלו בשיעור

לצפייה בתוצרי פעילות מהעולם בהתייחס ליעד 16 –

<http://worldslargestlesson.globalgoals.org/global-goals/peace-and-justice>

הצעה לסלוגן (ניתן להצטלם איתו ולהעביר את התמונות לדף הפייסבוק)

בעולם טוב יותר (In a Better World).....

הנחיות להעברת תוצרים :

1. תוצרי התלמידים יועלו על ידי המורים בתי הספר לדרך אירוע בפייסבוק משרד החינוך –
https://www.facebook.com/events/424530711274440/?active_tab=about
2. תוצרים נבחרים יועלו בהמשך לאתר יוניסף.
3. יש להקפיד בשמירת זכויות יוצרים בתוצרים הנשלחים (תמונות, קטעי מוסיקה, צילומים). למידע והנחיות נוספות בענן החינוכי:
http://sites.education.gov.il/cloud/home/Digital_Content/Pages/copyrights.aspx
4. יש לוודא כי כל ההורים של התלמידים הנוגעים בדבר חתמו על אישור העלאת תוצרים למרחב הדיגיטלי.
5. בתוצרים הנשלחים ניתן לציין את שם בית הספר ושמות הכיתות. רצוי להימנע מהוספת שמות תלמידים באופן מפורש. **כותר היצירה יש לכתוב בשתי שפות, אחת מהן אנגלית.**
6. יש לשלוח את התוצרים בצירוף טופס אישור פרסום של בית הספר (נספח 3). תוצר ללא טופס אישור פרסום יוסר מדף הפייסבוק.
7. את התוצרים יש להעלות עד 3.10.17

חומרי עיון ולמידה נוספים:

האמנה הבינלאומית לזכויות הילד/ה בתרגום משרד המשפטים

[כרזות אמנת האו"ם לזכויות ילדים בשפה ידידותית - מيثاق الأمم المتحدة لحقوق الطفل حول اللغة
المائمة لأطفال](#)

אחריות אזרחית בשבילי הזכויות – المسؤولية المدنية بالنسبة لي حقوق

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Zchuyot/LomdimZchuyot/Hafalot/BishvileiHazchuyot.htm>

שבילי הזכויות -אחריות אזרחית, דיון באמנת זכויות הילד/ה בהיבטים מוסריים וחברתיים
עברית:

<http://cms.education.gov.il/NR/rdonlyres/5559E897-B84B-42AC-8099-5742C8C5F876/209238/BishvileiHazchuyotDiyunBeaamanaHeb1.pdf>

ערבית:

<http://cms.education.gov.il/NR/rdonlyres/5559E897-B84B-42AC-8099-5742C8C5F876/209237/BishvileiHazchuyotDiyunBeaamanaAr1.pdf>

זכויות הילד, זכויות אדם והחברה הדמוקרטית

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Zchuyot/LomdimZchuyot/Hafalot/ZchuyotYeledAdamChevraDemokratit.htm>

הילד במשפט העברי ובמשפט הישראלי

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Zchuyot/Mifgashim/Hishtalmuyot/HayeledBamishpatHivriYisraeli.htm>

סרטוני אנימציה וסרטי ילדים

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Zchuyot/LomdimZchuyot/Sratim/>

נספח 1 – טבלת ממשקים בין יעד האו"ם, יעדי משרד החינוך – מתנ"ה, והאמנה הבינלאומית לזכויות הילד/ה

יעדי משרד החינוך	זכויות ילדים מתוך האמנה הבינלאומית	יעד האו"ם – יעד 16
<p>מטרה ב', יעד 4 טיפוח זהות וערכי מורשת ייחודיים בתוך מרחב חיים משותף בחברה הישראלית על גווניה, במדינה יהודית, דמוקרטית וציונית ברוח מגילת העצמאות יעדי מוסד חינוכי (יעדי חובה) – פיתוח וביסוס מעורבות חברתית פעילה והתפתחות אישית רגשית בתוך ביה"ס ומחוצה לו, שילוב בפעילות המוסד החינוכי ערכים חברתיים, יהודים, דמוקרטיים והומניסטיים וערכי מורשת ייחודיים בהתאמה למאפייני כל מגזר</p> <p>מטרה ג', יעד 8 קידום חינוך איכותי בפריפריה הגיאוגרפית ובקרב אוכלוסיות ייחודיות</p>	<p>סעיפים 4, 16, 20, 37, 40</p> <p>סעיפים 12, 13</p> <p>סעיף 4 חוק לציון מידע בדבר השפעת חקיקה על זכויות הילד, התשס"ב-2002</p> <p>סעיף 19</p> <p>סעיפים 19, 32, 35, 36</p>	<p>מטרות:</p> <p>1. ווידוא כי לכולם יש גישה שווה לצדק במדינה שלהם או ברמה הבינלאומית</p> <p>2. ווידוא כי הממשלות מתייעצות עם התושבים, ומקבלות החלטות תוך התחשבות בילדים ומבוגרים. לדוגמה: יש להתייעץ בילדים ואנשים צעירים לפני חתימה על חוקים המשפיעים עליהם ונוגעים להם</p> <p>3. סיום אלימות בעולם.</p> <p>4. ביטול התעללות וניצול כנגד ילדים</p>

נספח 2

יעד 16 – גישה שווה לצדק, למידע ולאחריות אזרחית

- ווידוא כי לכל הילדים יש תרבות וזהות משלהם ובגרותם תעודת זהות.
- ווידוא כי הממשלות מתייעצות עם התושבים, ומקבלות החלטות תוך התחשבות בילדים ומבוגרים. לדוגמה: יש להתייעץ בילדים ואנשים צעירים לפני חתימה על חוקים המשפיעים עליהם ונוגעים להם.
- ווידוא כי לכולם יש גישה שווה לצדק במדינה שלהם או ברמה הבינלאומית.
- ווידוא כי לכל האנשים יש גישה חופשית למידע.
- סיום אלימות בעולם ומקרי מוות הנובעים מאלימות.
- ביטול התעללות, ניצול, סחר וכל צורות האלימות והעינויים כנגד ילדים.
- מאבק בפשע ובשחיתות מכל צורה.
- חיזוק מוסדות שנועדו למנוע אלימות, טרור ופשע.

נספח 3

טופס – אישור פרסום במרחב השיתופי באתר משרד החינוך ובאתר יוניסף

שם בית הספר _____

שם היישוב _____

שם מנהלת בית ספר _____

פרטים ליצירת קשר _____

מספר התלמידים והכיתות אשר בהן התקיימה הפעילות המוצעת (מידע זה ללא פירוט שמי יועבר לאו"ם על ידי יוניסף ישראל)

אישור פרסום

אנא חתמו על האישור הרצי"ב:

אני _____ מנהלת בית ספר _____ סמל מוסד _____ במחוז _____ מאשר/ת לפרסם תוצרים של פעילות שנעשתה בבית הספר במסגרת השיעור הגדול בעולם.

הריני לאשר כי נמצאים ברשותי אישורים של כל התלמידים היוצרים והוריהם לפרסום התוצרים שלהם על פי המפורט לעיל ובכפוף להנחיות חוזר מנכ"ל.

הריני לאשר כי ידוע לי שהפרסום ייעשה על ידי משרד החינוך ויוניסף תוך ציון שם בית הספר.

שם המנהלת/ת

חתימת מנהלת/ת
